

zákoně uvedené. Námitka je lichá. Přestupku § 14 lich. zák. se dopouští, kdo v účtech a t. d. úmyslně nesprávně udá cenu předmětu potřeby. V tomto případě jest zjištěno, že cenu v závěrečném listě úmyslně nesprávně udal obžalovaný, který list ten sepsal, vyplnil a spolupodepsal. Kdo byl prodávacem a vydatelem účtu, je lhostejno. Obžalovaný se dopustil přestupku jako přímý pachatel, nikoliv spoluviny na přestupku jako návodce. K tomu netřeba ani připomínati, že § 5 tr. zák. jako předpis stanovící všeobecnou formu trestné viny platí pro celý obor trestního práva, nikoliv jen pro činy obsažené v obecním zákoníku trestním.

Čís. 769.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Směrné ceny při dražbě třešní.

I starosta obce může spáchatí předražování, prodává-li za přemrštěnou cenu jako správce obecního jmění jeho úrodu.

Měřítkem pro »velký rozsah« ve smyslu § 9 (3) písm. b) není nepoměrnost ceny, nýbrž množství koupeného předmětu potřeby.

(Rozh. ze dne 13. března 1922, Kr I 644/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaných Josefa P-a a Rudolfa L-a do rozsudku lichevního soudu při zemském trestním soudu v Praze ze dne 17. března 1921, jímž byli stěžovatelé uznáni vinnými, a to Josef P. přečinem dle § 7 (3) a Rudolf L. přečinem dle § 9 (3) zákona ze dne 17. října 1919 čís. 568 sb. z. a n., zrušil však dle § 290 tr. ř. rozsudek, pokud jím byl uznán Rudolf L. vinným přečinem dle § 9 (3) lich. zák. a uznal ho vinným pouze přestupkem dle § 9 (1) lich. zák.

Důvody:

Zmateční stížnost obou obžalovaných uplatňuje neděleně proti oběma odsuzujícím výrokům důvody zmatečnosti čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Dle čís. 5 § 281 tr. ř. vytýká, že rozsudečný výrok, že vyvolací cena 3000 K byla stanovena obcí na základě jí známých úředních (směrných) cen, není odůvodněn výsledky řízení a že odporuje spisům i důvodům rozsudku samého. Dle obsahu spisů byla prý stanovena vyvolací cena ve schůzi obecního zastupitelstva dne 14. května 1920, směrné ceny určila zemská vláda oběžníkem z 22. května 1920. Obec nemohla míti o nich vědomosti ještě ani 24. května 1920, kdyžť rozsudek sám uvádí, že obecní starosta P. si před nařízením dražby vyžádal informace u okresní politické správy a tam mu bylo řečeno, že ještě sami nic nevědí. Výrok, jehož se výtky týkají, je závažný, poněvadž z něho soud dovozuje, že si obžalovaní museli býti vědomi neoprávněného požadování, pokud se týče nedovoleného přeplácení. Avšak rozsudek odůvodňuje zmíněný výrok poukazem na seznání svědků Václava K-a (sadaře) a Josefa V-a (obecního radního), kteří oba udali, že při obchodu vycházeli z ceny 60—70 h za 1 kg, stanovené (úředně) za třešně na stromech. Svědek Julius R. (rovněž radní) seznal tamtéž, že schůze obecního za-

stupitelstva, v níž se stalo rozhodnutí o prodeji třešní, se konala 24. nikoliv, jak tvrdí stížnost, 14. května 1920 a že starosta P. jel potom teprve se informovat o směrných cenách do města; kdy byla určena vyvolací cena, není ze spisů vůbec zřejmo. Dražební podmínky, v nichž jest uvedena vyvolací cena 3000 K, jsou datovány 30. květnem 1920, t. j. dnem dražby. Jest lhostejno, odkud znali členové obce směrné ceny, rozhodno jest, že soud zjišťuje na základě jejich vlastních seznání, že je znali a že toto zjištění jest v souhlasu s ostatními výsledky provedeného řízení a nijak neodporuje ostatnímu obsahu rozsudku. Budiž podotknuto, že směrné ceny třešní se udržovaly po více let na přibližné stejné výši, a že vládní nařízení ze dne 28. května 1919, čís. 270 sb. z. a n., o úpravě obchodu ovocem a zeleninou (které bylo teprve od 22. května 1920 nahrazeno novým nařízením ze dne 18. května 1920, čís. 350 sb. z. a n.), stanoví v § 1. odstavec B. výslovně, že cena vyvolací a cena dražením docílená nesmí přesahovati výši průměrné ceny dotyčného sadu v letech 1912—1916, tedy v době, kdy byly ceny všech potřeb životních poměrně nízké proti cenám v letech 1919 a 1920. Dle tohoto předpisu byli povinni se řídit obžalovaní před 2. květnem 1920. Po tomto dnu je zavazovalo nové nařízení a směrné ceny stanovené zemskou vládou. Námitky stížnosti by tudíž neobstály ani v tom případě, kdyby obžalovaným směrné ceny na rok 1920 v době odhadu skutečně známy nebyly bývaly, poněvadž jim měly a musily býti známy ceny na rok 1919, pokud se týče z let 1912—1916. Po stránce věcné (čís. 9 a) § 281 tr. ř.) vytyká stížnost, že obžalovaný Josef P. neměl býti uznán vinným přechodem předražením, poněvadž z pouhého srovnání ceny vyvolací s konečnou nabídkou (3000 K — 9650 K) nelze dovozovati, že si dal poskytnouti cenu zřejmě přemrštěnou. Rozhodno prý jest, odpovídá-li přijatá cena skutečné, nikoliv odhadnuté sklizni. Že třešní bylo sklizeno více, než bylo odhadnuto, vyplývá prý z toho, že byly prodávány za maximální ceny 2 K 50 h za 1 kg a přes to bylo ještě dosaženo slušného zisku. Obžalovaný P. byl prý jako starosta obce pouhým vykonavatelem usnesení obecního zastupitelstva a jako takový nemůže prý býti činěn trestně zodpovědným za prodej třešní ve veřejné dražbě, při níž obecní představenstvo určilo vyvolací cenu a vyhradilo si schválení nejvyšší nabídky, nehledě k tomu, že neměl měřítko pro posouzení, je-li nejvyšší podání přemrštěné čili nic. Stížnost není odůvodněna. Soud nedovozuje zřejmou přemrštěnost nejvyššího podání, přijatého obžalovaným, z pouhého srovnání s cenou vyvolací, což by zajisté nebylo správné, nýbrž ze srovnání přijaté ceny s cenou přiměřenou, vypočtenou na základě směrné ceny 70 h za 1 kg a odhadnutého množství 70 q. Tato přiměřená cena činí, jak rozsudek správně uvádí, 4900 K; ve srovnání s ní je cena, kterou si dal poskytnouti obžalovaný, skoro dvojnásobná, a tudíž zřejmě přemrštěná. Soud nezjistil a také žádný z obžalovaných toho netvrdil, že skutečná sklizeň třešní byla větší, než byla odhadnuta. Obžalovaný L. potvrdil sice, že docílil jako sadař i při přehnaně vysoké nákupní ceně a při prodeji za ceny maximálního zisku, vysvětlil jej však poměrně nízkou režíí, úsporou při česání, nikoliv větší sklizní třešní; při svém výpočtu uvádí naopak sklizeň menší, než byla odhadnuta (62 q místo 70 q). Obžalovaného P-a neomlouvá, že si dal vědomě poskytnouti patrně přemrštěný obnos jako starosta obce, nikoli jako osoba soukromá, poněvadž § 7 lichevního zákona při všeobec-

ném svém znění («kdo sobě nebo jinému dává poskytnouti») prohlašuje trestným každého — osobu soukromou stejně jako zástupce veřejné korporace — a nikoho nevylučuje. Obžalovaný právě jako starosta obce měl nejen možnost, nýbrž i povinnost, chtěl-li se vyhnouti konfliktu s lichevním zákonem, přijmouti při dražbě pro obec pouze cenu přípustnou. Pro posouzení přiměřenosti podání měl spolehlivé měřítko v odhadní ceně, provedené dle cen směrných, jež mu byly dle zjištění soudu známy; případné nezákonné usnesení obecního představenstva, že bude přijato jen nejvyšší podání bez ohledu na přiměřenost, by ho nebylo zavazovalo. Také ho v daném případě ani nebylo, neboť dražební podmínky stanoví v odstavci 1., že obec si ponechává právo schválení dražby, aniž by byla vázána na nejvyšší podání. Zmateční stížnost obžalovaných byla tedy jako nedůvodná zavržena. Zrušovací soud však při projednání této zmateční stížnosti nabyl přesvědčení, že na újmu obžalovaného L-a nesprávně bylo použito zákona a že je tu důvod zmatečnosti dle § 281 čís. 10 tr. ř., pokud čin, tvořící základ rozhodnutí prvního soudu, nesprávným výkladem zákona byl podřaděn zákonu, jenž se naň nevztahuje. Soud nalézací totiž měl za to, že čin obžalovaného byl spáchán ve velkém rozsahu ve smyslu § 9, odstavec třetí lit. b) cit. zákona a uložil tudíž obžalovanému L-ovi trest, ustanovený pro přečin předražování. Soud nalézací opřel tento svůj výrok o úvahu, že obžalovaný L. překročil cenu obcí požadovanou ve značné míře, poněvadž cenu tu převyšovala jeho nákupní cena o více než 200 proc. Tím však první soud neodůvodňuje ještě, že čin byl spáchán ve velkém rozsahu. Pojem »velký rozsah« neznamena, že cena byla značně překročena, nýbrž, že předměty potřeby byly ve velkém rozsahu — co do množství — koupeny. Správnost tohoto výkladu vyplývá nejen ze smyslu zákona, jenž tímto ustanovením chce zabrániti tomu, by jednotlivci neskupovali veškeré zásoby ve větším obvodu a tím neohrožovali zásobování širších vrstev obyvatelstva, nýbrž i z doslovu tohoto zákona na jiných místech (§§ 3, 8, 10) a cís. nařízení ze dne 24. března 1917, čís. 131 ř. zák., jehož pokračováním jest právě lichevní zákon a jež ohrožuje trestem větším skutek, jímž veřejný zájem zvláště těžce byl ohrožen. Nelze tudíž v tomto případě mluvit o tom, že čin byl spáchán ve velkém rozsahu; neboť množství nakoupených třešní — asi 70 q — jest v poměru k veřejnému zájmu na zásobování třešněmi tak nepatrné, že tím pojem »velký rozsah« naplněn ještě není. Tím, že nalézací soud nesprávným výkladem skutek obžalovaného L-a podřadil na úkor obžalovaného zákonu, jenž se naň nevztahuje, porušil zákon v § 9 zákona čís. 568 z roku 1919; bylo tudíž dle § 290 tr. ř. povinností soudu zrušovacího, by se zachoval tak, jakoby byl uplatňován zmateční stížností důvod § 281 čís. 10 tr. ř., pročez bylo rozhodnouti, jak ve výroku rozsudečném uvedeno.

Čís. 770.

Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

Pokud lze se dovozem cizozemského tabáku dopustiti pletich a jeho nabízením předražování.

(Rozh. ze dne 13. března 1922, Kr I 1412/21.)